ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

Satisfaction of the Students towards the Building Management of the Extra-Large Secondary Schools under the Secondary Educational Service Area office Kanchanaburi

อารักษ์ ทันใจชน และนิวัตต์ น้อยมณี
Arrak thanchaichon, and Niwat Noymanee

การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
Educational Administration, Graduate School, Bangkok Suvarnabhumi University
E-mail: Arruk.bsu66@gmail.com
Received: January 29, 2024; Revised March 10, 2024; Accepted: March 24, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และ 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามเพศและระดับชั้น ตัวอย่างเป็นนักเรียน จำนวน 374 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51, S.D. = .70)

2. นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ที่มีเพศต่างกันและมีระดับชั้นแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ การบริหารอาคารสถานที่

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the satisfaction of the students towards the building management of the extra-large secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi and 2) to compare the satisfactions of the students towards the building management of the extra-large secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi classified by genders and education levels. The samples were 374 students randomized by multi-stage sampling. The research instrument was a questionnaire asking for the satisfaction. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows.

1. The students from the extra-large secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi were satisfied by using the building management of the extra-large secondary schools at a high level ($\overline{x}$ = 3.51, S.D. = .70).

2. The students from the extra-large secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi with the different genders and the different education levels were differently satisfied by using the building management of the extra-large secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: Satisfaction, Building Management

บทนำ

ในปัจจุบันการศึกษามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติและสังคมเพราะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและสามารถดำรงตนได้อย่างสงบสุข (สำนักงานสภาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องพัฒนาในทุกมิติ เพื่อตอบสนองทุกบริบทการเรียนรู้แบบวิถีใหม่ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ทุกที่ ทุกเวลาสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างไม่จำกัด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ซึ่งสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจ ทำให้เกิดความสุขและประสบผลสำเร็จ (อารียา สตารัตน์, 2556) การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารควรบริหารจัดการงานอาคารสถานที่ของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพดี มีปริมาณเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพียงพอและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้มากที่สุด (ชมนภัส แก่นจำปา, 2560)

โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปแบ่งการบริหารออกเป็น 4 ฝ่ายการบริหารงาน ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง งานอาคารสถานที่ จัดอยู่ในกลุ่มงานบริหารทั่วไป มีหน้าที่และความผิดชอบดูแลอาคารสถานที่ จัดบรรยากาศทั้งภายในห้องเรียน ภายในโรงเรียน ให้เกิด

ความร่มรื่น เป็นสัดส่วนสวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดบำรุงดูแลรักษา อาคารเรียน และห้องบริการต่าง ๆ (โรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม, 2566) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจนถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งโรงเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่ เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้และเอื้อต่อครู ในการจัดการสอนจากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ในภาพรวมพบว่า โรงเรียนหลายแห่งมีปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่ด้านสภาพแวดล้อมที่ไม่สะอาด สภาพอาคารเรียนทรุดโทรมขาดความปลอดภัย ไม่พร้อมรองรับการใช้งานของนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุงซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในสังกัด พบว่า โรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่ด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม มีพื้นที่เป็นแอ่งกระทะรอรับน้ำ เมื่อฝนตกทำให้น้ำท่วมขังทุกครั้ง เกิดความลำบากในการสัญจรของนักเรียน มีสนามหญ้า ไม้ประดับและต้นไม้ใหญ่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งพื้นที่ว่างในโรงเรียนมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการบริการอาคารเรียน ห้องเรียน อาคารเรียนมีสภาพเก่าและชำรุดหลายจุด จำนวนห้องเรียนไม่ครบตามเกณฑ์มาตรฐาน ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง บางครั้งไม่เพียงพอเพราะมีอุปกรณ์ชำรุดจากอายุงานและการใช้งาน ด้านการบริการอาคารประกอบ อาคารมีการชำรุดจากอายุงานและการใช้งานและมีนกอาศัยและตายทำให้เกิดกลิ่นเหม็นและไม่สะอาดเท่าที่ควร ด้านการบริการห้องบริการ มีห้องบริการใช้ตามสมควร พบปัญหาด้านระบบสาธารณูปโภคภายในห้องมีการชำรุด จากอายุงานและการใช้งาน ทำให้การใช้งานไม่เต็มประสิทธิภาพ ด้านการบริการน้ำดื่ม มีการจัดหาให้ไม่เพียงพอครบถ้วน เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน และด้านการบริการห้องน้ำ ห้องส้วม มีการชำรุดและไม่ถูกสุขลักษณะจากการใช้งานของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ทั้งที่มีการดูแล ปรับปรุงซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่อยู่เสมอ (โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง, 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ โดยทั่วไปมีสภาพที่ยังไม่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้เต็มที่และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งอาคารเรียนและห้องเรียนที่มีอายุการใช้งานที่มาก วัสดุอุปกรณ์หมดอายุการใช้งาน หรือแตกชำรุด ยากต่อการซ่อมแซมและบำรุงรักษา เพราะต้องใช้ค่าใช้จ่ายจำนวนมาก อีกทั้งขาดแคลนบุคลากรที่ชำนาญในการบำรุงรักษา ผู้วิจัยจึงศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอท่าม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง นำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและการพัฒนาการบริหารอาคารสถานที่ ในสถานศึกษาที่สังกัดและเผยแพร่ผลการวิจัยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีจังหวัดกาญจนบุรีได้นำไปพัฒนาการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามเพศและระดับชั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอท่าม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีจำนวน 5,800 คน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 โรงเรียน

ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 374 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ขนาดตัวอย่างได้มาจากการคำนวณด้วยสูตรของ Yamane (1970) ที่ความเชื่อมั่นระดับ 95% (.05) และดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยเริ่มจากสุ่มโรงเรียนด้วยวิธีการจับสลาก และแบ่งสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และระดับชั้น

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านการบริการอาคารเรียน ห้องเรียน 3) ด้านการบริการอาคารประกอบ 4) ด้านการบริการห้องบริการ 5) ด้านการบริการน้ำดื่ม และ 6) ด้านการบริการห้องน้ำ ห้องส้วม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งมีค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง .67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) ทั้งฉบับเท่ากับ .99 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับเพศและระดับชั้น

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านการบริการอาคารเรียน ห้องเรียน 3) ด้านการบริการอาคารประกอบ 4) ด้านการบริการห้องบริการ 5) ด้านการบริการน้ำดื่มและ 6) ด้านการบริการห้องน้ำ ห้องส้วม มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถาม พร้อมทั้งทำหนังสือขอความร่วมมือและขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยจากภาควิชาส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์

2. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามและส่งข้อมูลกลับคืนให้ผู้วิจัยได้ 2 ช่องทาง คือ ช่องทางไปรษณีย์ และในระบบรูปแบบออนไลน์ (Google Form) ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้รับข้อมูลกลับมา 374 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบกลับทางไปรษณีย์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ และบันทึกข้อมูลที่ได้ในระบบคอมพิวเตอร์ และนำมารวมกับข้อมูลที่ได้จากการตอบในระบบรูปแบบออนไลน์ (Google Form)

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งเป็น 3 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	184	49.20
หญิง	190	50.80
รวม	**374**	**100.00**
ระดับชั้นมัธยม		
ตอนต้น	286	76.47
ตอนปลาย	88	23.53
รวม	**374**	**100.00**

จากตารางที่ 1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 374 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 เพศชาย จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 และเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80 และจำแนกตามระดับชั้นเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 88 คน
คิดเป็นร้อยละ 23.53

ข้อที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ปรากฏผล ดังนี้

1 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหาร อาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (n=374)

รายการความพึงพอใจฯ	$\bar{X}$	S	ระดับ	อันดับ
1. ด้านสภาพแวดล้อม	3.49	.71	ปานกลาง	4
2. ด้านการบริการอาคารเรียน ห้องเรียน	3.56	.73	มาก	3
3. ด้านการบริการอาคารประกอบ	3.57	.73	มาก	2
4. ด้านการบริการห้องบริการ	3.68	.73	มาก	1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหาร อาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (n=374) (ต่อ)

รายการความพึงพอใจฯ	$\bar{X}$	S	ระดับ	อันดับ
5. ด้านการบริการน้ำดื่ม	3.38	.82	ปานกลาง	5
6. ด้านการบริการห้องน้ำ ห้องส้วม	3.23	.93	ปานกลาง	6
รวม	**3.51**	**.70**	**มาก**	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51, S =.70) และรายด้าน พบว่าความพึงพอใจด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการบริการห้องบริการ ($\bar{x}$ = 3.68, S =.73) รองลงมา คือ ด้านการบริการอาคารประกอบ ($\bar{x}$ = 3.57, S =.73) และด้านที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านการบริการห้องน้ำ ห้องส้วม ($\bar{x}$ = 3.23, S = .93)

2) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีจำแนกตามเพศและระดับชั้น ปรากฏดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามเพศ (n=374)

รายการความพึงพอใจฯ	เพศ					
	ชาย (n = 184)			หญิง (n = 190)		
	$\bar{X}$	S	ระดับ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ด้านสภาพแวดล้อม	3.54	.70	มาก	3.50	.72	มาก
2. ด้านการบริการอาคารเรียนห้องเรียน	3.66	.71	มาก	3.46	.74	ปานกลาง
3. ด้านการบริการอาคารประกอบ	3.64	.70	มาก	3.50	.75	มาก
4. ด้านการบริการห้องบริการ	3.76	.74	มาก	3.61	.73	มาก
5. ด้านการบริการน้ำดื่ม	3.46	.85	ปานกลาง	3.31	.79	ปานกลาง
6. ด้านการบริการห้องน้ำห้องส้วม	3.30	1.00	ปานกลาง	3.16	.86	ปานกลาง
รวม	**3.59**	**.69**	**มาก**	**3.44**	**.69**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาพรวมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่จำแนกเป็นเพศชายอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.59, S =.69) และเพศหญิงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.44, S =.69)

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามระดับชั้น (n=374)

รายการความพึงพอใจฯ	ระดับชั้น					
	ม.ต้น (n = 286)			ม.ปลาย (n = 88)		
	$\bar{X}$	S	ระดับ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ด้านสภาพแวดล้อม	3.55	.67	มาก	3.33	.79	ปานกลาง
2. ด้านการบริการอาคารเรียนห้องเรียน	3.62	.70	มาก	3.35	.77	ปานกลาง
3. ด้านการบริการอาคารประกอบ	3.62	.72	มาก	3.38	.79	ปานกลาง
4. ด้านการบริการห้องบริการ	3.75	.69	มาก	3.48	.83	ปานกลาง
5. ด้านการบริการน้ำดื่ม	3.46	.80	ปานกลาง	3.13	.84	ปานกลาง
6. ด้านการบริการห้องน้ำห้องส้วม	3.22	.90	ปานกลาง	2.91	.97	ปานกลาง
รวม	**3.58**	**.66**	**มาก**	**3.30**	**.75**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาพรวมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่จำแนกตามระดับชั้น พบว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.58, S =.66) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.30, S =.75)

ข้อที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบที (t-test independent)

1. เปรียบเทียบความพึงพอใจของของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียน จำแนกตามเพศ ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียน จำแนกตามเพศ (n=374)

เพศ	n	$\bar{X}$	S	df	t	P (2-tailed)
ชาย	184	3.59	.69	372	1.986**	.048
หญิง	190	3.44	.67			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนเพศชายมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.59, S =.69) ซึ่งมากกว่านักเรียนเพศหญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.44, S =.69)

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียน จำแนกตามระดับชั้น ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียน จำแนกตามระดับชั้น (n=374)

ระดับชั้น	n	$\bar{X}$	S	df	t	P (2-tailed)
ม.ต้น	286	3.58	.66	372	3.389**	.001
ม.ปลาย	88	3.30	.75			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้อนและตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.58, S =.66) ซึ่งมากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.30, S =.75)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.51, S = .70)

2. นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ที่มีเพศต่างกันและมีระดับชั้นแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนเพศชายมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.59, S =.69) ซึ่งมากกว่านักเรียนเพศหญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.44, S =.69) และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.58, S =.66) ซึ่งมากกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.30, S =.75)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ค้นพบ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจอีกมาก ผู้วิจัยจึงมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ประเด็นที่ 1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในสังกัด ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่

ซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งที่มีส่วนช่วยสนับสนุนส่งเสริมด้านวิชาการ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกดีต่อการเรียนรู้ เสริมสร้างความเจริญงอกงาม ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม จึงมีการขับเคลื่อนการบริหารอาคารสถานที่อย่างเต็มรูปแบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Akomolafe, Olufunke and Olubunm (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพต่อระดับแรงจูงใจของนักเรียนและผลการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในไนจีเรียตะวันตกเฉียงใต้ ผลการศึกษาพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับแรงจูงใจและผลการเรียนของนักเรียน จัดหาทรัพยากรทางกายภาพช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมุ่งสู่การเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสิทธิ์ พรหมศิริ, อานนท์ เมธีวรฉัตร และวินัย ทองมั่น (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามหลักทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุทัยธานีผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ประเด็นที่ 2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชายและนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนชายมีพฤติกรรมและบทบาททางเพศที่แตกต่างจากนักเรียนหญิง มีความกล้าแสดงออกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จึงมีทัศนคติในด้านบวก อีกทั้งนักเรียนชายยังมีความละเอียดอ่อนและการรักษาความสะอาดน้อยกว่านักเรียนหญิง ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมและสถานที่ภายในโรงเรียนทั้งสองเพศจึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชริน เจริญศร (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ความคิดเห็นของนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุฬห์ มีภักดี (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางการเรียนอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเด็นที่ 3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนแต่ละระดับชั้นมีทัศนคติและประสบการณ์ที่ต่างกัน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้เห็นการพัฒนาของอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมโดยรอบโรงเรียนในด้านต่าง ๆ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา จึงเกิดความคิดคาดหวังและต้องการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมใหม่ ในส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีประสบการณ์น้อยจึงยังมีความคิดคาดหวังต่อการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมและสถานที่ภายในโรงเรียนของนักเรียนทั้งสองระดับชั้นจึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ โพศิริ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามระดับชั้นโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภารดี เกรียงทวีชัย (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนพัฒนางานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร ให้ระบบถ่ายเทอากาศ เป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาดและเอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอย อย่างเหมาะสม

2. โรงเรียนควรมีการวางแผนดำเนินการติดตั้งตู้น้ำดื่มให้ครอบคลุมทั่วบริเวณโรงเรียน มีการตรวจสอบคุณภาพตู้น้ำดื่มให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

3. โรงเรียนควรมีการจัดการห้องน้ำให้ปราศจากกลิ่นรบกวน จัดคนงานดูแลห้องน้ำ ห้องส้วมให้สะอาดพร้อมใช้งาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

2. ควรมีการศึกษาสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่ง เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญจำเป็นในการวางแผนการพัฒนาที่เหมาะสม

3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารอาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่หลากหลายและมีบริบทที่แตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ที่สุดทางคุณค่าวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, สำนักงาน. **รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2565.** (ออนไลน์) 2566 (อ้างเมื่อ 2 กันยายน 2566). จาก https:// www.sesaok.go.th/wp- content/uploads/2023/06/7.pdf

จุฑารัตน์ โพศิริ. **การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.

ชมนภัส แก่นจำปา. **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหอวังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.** สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2560.

ชัชริน เจริญศร. **การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียน เกาะจันทร์พิทยาคารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.

ภารดี เกรียงทวีชัย. **ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.** (ออนไลน์) 2556 (อ้างเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2566). จาก http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2559-2-1_1475663171_12.5714470257.pdf

โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง. **รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2565.** (ออนไลน์) 2566 (อ้างเมื่อ 5 สิงหาคม 2566). จาก https://drive.google.com/file/d/1e66U2SPGF FofwgaZhdApNjd2upoVIRN9/view

โรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม, **รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2565.** (ออนไลน์) 2566 (อ้างเมื่อ 5 สิงหาคม 2566). จาก /www.thaischool1.in.th/_files_school/5710089 5other/ita_57100895_1_20200831-095345.pdf

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. **การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564.

วิรุฬห์ มีภักดี. **สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2561.

สภาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **สำนักงานสภาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. "ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580).** (ออนไลน์) 2566 (อ้างเมื่อ 10 สิงหาคม 2566). จาก http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2023/06/NS_PlanOct2018.pdf

อารียา สตารัตน์. **การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.

อภิสิทธิ์ พรหมศิริ, อานนท์ เมธีวรฉัตร และวินัย ทองมั่น. "แนวทางการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามหลักทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี," **วารสารวิจัยวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. 5, 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2565): 93-106.

Akomolafe, Comfort, Adesua Olufunke and Veronica Olubunm. "The Impact of Physical Facilities on Students' Level of Motivation and Academic Performance in Senior Secondary Schools in South West Nigeria," **Journal of Education and Practice**. 7, 4 (April 2016): 38-42.

Yamane, Taro. **Statistic: an Introductory Analysis.** New York: Harper & Row, 1970.